

Zajednica opština Crne Gore

MODEL STATUTA OPŠTINE

Model Odluke je pripremljen uz podršku

Organization for Security
and Co-operation in Europe
Mission to Montenegro

Na osnovu člana 45 stav 1 tačka 1 Zakona o lokalnoj samoupravi ("**Sl. list RCG**", br. 42/03, 28/04, 75/05, 13/06, 88/09, 03/10), Skupština opštine _____ na sjednici održanoj _____ donijela je

S T A T U T

OPŠTINE _____

I – OPŠTE ODREDBE

Član 1

Statutom opštine (u daljem tekstu: Statut) uređuju se prava, dužnosti, organizacija i način rada organa opštine, **način donošenja propisa**, učešće građana u ostvarivanju lokalne samouprave i druga pitanja od značaja za rad lokalne samouprave.

Član 2

Teritorija opštine je utvrđena zakonom.

Teritorija i ime opštine može se promijeniti na **način i po postupku uređenim zakonom**.

Član 3

Opština je pravno lice sa pravima i obavezama utvrđenim Ustavom, zakonom i ovim statutom.

Sjedište Opštine je u _____.

Opštinu predstavlja i zastupa predsjednik opštine.

Simboli

Član 4

Opština ima grb i zastavu.

Grb opštine je _____.

Zastava opštine je _____.

Upotreba simbola uređuje se odlukom skupštine opštine.

Član 5

Praznik Opštine je _____

Član 6

Opština, njeni organi i organi lokalne uprave imaju pečat.

Pečat opštine je okruglog oblika prečnika 32 mm i sadrži naziv: **Crna Gora**, _____ (naziv opštine) i _____ (sjedište opštine).

U sredini pečata je grb opštine.

Pečat organa opštine i **pečat organa lokalne uprave**, pored elemenata iz stava 2 i **3** ovog člana sadrži i naziv organa.

Skupština opštine posebnom odlukom uređuje: izradu, upotrebu, čuvanje i uništavanje pečata i druga pitanja koja se odnose na upotrebu pečata.

Javna priznanja

Član 7

Građanima opštine i drugim licima, lokalnim zajednicama, ustanovama i pravnim licima mogu se dodjeljivati javna priznanja za uspjehe u radu i djelovanju, kojima se doprinosi razvoju pojedinih djelatnosti, a samim tim i razvoju opštine kao cjelini.

Član 8

Javna priznanja su:

- **proglašenje počasnim građaninom;**
- **opštinska nagrada;**
- **ostale nagrade.**

Član 9

Javna priznanja mogu se dodjeljivati i državljanjima drugih zemalja, gradovima, međunarodnim organizacijama i organizacijama drugih zemalja.

Član 10

Počasnim građaninom opštine može se proglasiti lice koje je posebno zaslužno za razvoj vrijednosti demokratskog društva, istorijskog događaja i tradicije, položaja i ugleda opštine, njenog odnosa sa drugim gradovima i opštinama u zemlji i inostranstvu.

O proglašenju počasnog građanina odlučuje skupština opštine.

Predlog za proglašenje počasnim građaninom mogu podnijeti: građani, udruženja građana, odbornik u skupštini opštine, predsjednik opštine, organi državne vlasti, privredna društva i ustanove.

Postupak za proglašenje počasnim građaninom sprovodi nadležno tijelo skupštine opštine.

Član 11

Počasnom građaninu uručuje se povelja.

Povelja je pravougaonog oblika, urađena na pergamentu, ispisana kaliografski, sa posebnim pločicama na kojima su grb Crne Gore i grb opštine.

Povelja počasnom građaninu uručuje se na svečan način, na posebnoj sjednici Skupštine opštine.

Član 12

Nagrada opštine dodjeljuje se povodom praznika opštine za najviše zasluge i postignute rezultate u teorijskom i praktičnom radu i djelovanju u svim oblastima ljudskog stvaralaštva.

O dodjeli opštinske nagrade odlučuje žiri koji imenuje skupština opštine.

Uslovi, način i postupak dodjele opštinske nagrade utvrđuju se posebnom odlukom skupštine opštine.

Član 13

Odlukom skupštine opštine ustanovljavaju se ostala priznanja (povelja opštine, studentske, sportske, kulturne i druge nagrade) i uređuju uslovi i način njihove dodjele.

Član 14

Opština ima imovinu i svoje prihode. Opština imovinom i prihodima samostalno raspolaže, u skladu sa zakonom i Statutom.

Član 15

Opština ostvaruje saradnju u skladu sa zakonom i ovim statutom.

Član 16

Rad organa opštine, organa lokalne uprave i javnih službi je javan.

II – POSLOVI OPŠTINE

Član 17

Opština je samostalna u vršenju svojih nadležnosti.

Opština naročito:

1. Normativno uređuje način i uslove obavljanja poslova od javnog interesa, tako što:
 - donosi statut, odluke i druge akte;
 - donosi budžet i završni račun budžeta;
 - propisuje poreze, naknade i takse iz svoje nadležnosti;
 - donosi razvojne planove i programe;
 - donosi prostorne i urbanističke planove;
 - donosi višegodišnji investicioni plan i utvrđuje investicionu politiku;
 - donosi program zaštite životne sredine.

2. Upravlja i raspolaže opštinskom imovinom, tako što:
 - uređuje način **upravljanja i raspolaganja** opštinskom imovinom;
 - stiče, raspolaže i štiti opštinsku imovinu;
 - sklapa ugovore o sticanju i raspolaganju imovinom;
 - sačinjava i podnosi izvještaje o stanju imovine **najmanje jednom godišnje**;
 - utvrđuje javni interes za eksproprijaciju nepokretnosti za potrebe opštine.
3. Stara se o uređivanju, korišćenju, unapređivanju i zaštiti građevinskog zemljišta, tako što:
 - određuje građevinsko zemljište;
 - donosi programe uređivanja;
 - obezbjeđuje zaštitu i racionalno korišćenje građevinskog zemljišta;
 - obezbjeđuje sredstva za izgradnju i rekonstrukciju objekata i uređaja komunalne infrastrukture;
 - vrši prenos prava na građevinskom zemljištu.
4. Brine o zaštiti životne sredine, tako što :
 - prati stanje u ovoj oblasti, u okviru svojih nadležnosti, i donosi mjere kojima se obezbjeđuje zaštita životne sredine;
 - utvrđuje izvore iz kojih se finansira zaštita životne sredine;
 - saraduje sa nadležnim državnim organima i obavještava ih o **uočenim** nepravilnostima;
 - pospješuje zaštitu životne sredine u opštini.
5. Stvara uslove za privredni razvoj opštine, tako što :
 - donosi akta koja omogućavaju i ubrzavaju razvoj privrede uopšte;
 - utvrđuje poresku politiku koja pospješuje privredni razvoj opštine;
 - uključuje se u tržište hartija od vrijednosti;
 - saraduje sa privrednim subjektima u okviru interesa i zadataka opštine i pospješuje razvoj preduzetništva;
 - obezbjeđuje uslove za obavljanje i razvoj komunalnih djelatnosti .
6. Stvara uslove za održavanje i zaštitu stambenih zgrada i za **izgradnju** stanova, tako što:
 - prati i analizira stanje na stambenom području opštine;
 - prati ponudu i potražnju stanova u opštini i uključuje se u stambeno tržište;
 - gradi stanove za lica u stanju socijalne potrebe i obnavlja objekte za ovu namjenu;
 - stara se o rješavanju stambenih potreba drugih kategorija stanovništva.
7. Obezbjeđuje vršenje poslova od neposrednog interesa za lokalno stanovništvo opštine, tako što :
 - utvrđuje način organizovanja i uslove za pružanje usluga javnih službi;
 - osniva organe lokalne uprave, javne službe i druge organe i organizacije.
8. Prati stanje socijalne zaštite, iz okvira svojih nadležnosti, tako što:
 - nadležnim organima i institucijama predlaže odgovarajuće mjere;
 - utvrđuje dodatne **i druge** oblike socijalne zaštite i pomoći za lica u stanju socijalne potrebe;
 - obezbjeđuje uslove za smještaj starih i invalidnih lica i dr.

9. Pospješuje kulturni razvoj opštine, tako što:
 - obezbjeđuje dostupnost kulturnih programa;
 - brine o kulturnom nasleđu na **teritoriji opštine**;
 - obezbjeđuje opšte-obrazovnu, bibliotekarsku, izdavačku i arhivsku djelatnost.
10. Stvara uslove za unapređivanje sporta i fizičke kulture, rekreaciju djece, omladine i odraslih, tako što:
 - donosi programe za sport i rekreaciju;
 - izgrađuje objekte za sport, fizičku kulturu i rekreaciju;
 - izgrađuje i uređuje površine za pješake i bicikliste.
11. Stara se i stvara uslove za izgradnju, održavanje i zaštitu:
 - lokalnih i nekategorisanih puteva;
 - gradskih saobraćajnica;
 - javne rasvjete;
 - javnih površina za parking prostore, pijaca i drugih javnih površina;
 - uređuje saobraćaj u opštini;
 - donosi plan regulacije saobraćaja.
12. Stara se o protivpožarnoj zaštiti i zaštiti stanovnika opštine u slučaju elementarnih i drugih nesreća, zaštiti od buke, a naročito:
 - organizuje spasavanje u požarima;
 - organizuje obavještanje, pomoć i spasavanje u slučaju elementarnih i drugih nesreća;
 - obezbjeđuje sredstva za organizovanje, opremanje i izvođenje zaštite od požara;
 - obezbjeđuje sredstva za otklanjanje posledica elementarnih i drugih nepogoda;
 - preduzima mjere radi zaštite od buke;
 - obavlja i druge zadatke u vezi sa navedenim poslovima.
13. Uređuje i obezbjeđuje obavljanje poslova komunalne policije, tako što:
 - donosi odgovarajuća opšta i druga akta;
 - određuje prekršaje i novčane kazne za prekršaje kojima se krše propisi opštine.
14. Vrš i druge poslove u okviru svojih nadležnosti, u skladu sa zakonom i propisima opštine.

Član 18

Radi obezbjeđivanja vršenja poslova od neposrednog interesa za lokalno stanovništvo, opština osniva **organe lokalne uprave i javne službe**.

Opština može osnivati javne službe u skladu sa zakonom.

Opština može osnovati i druge organe i organizacije za vršenje poslova iz svoje nadležnosti, u skladu sa zakonom.

Član 19

Pored poslova iz sopstvene nadležnosti, opština vrši i prenesene i povjerene poslove, u skladu sa zakonom i aktom Vlade.

Za vršenje prenesenih i povjerenih poslova iz stava 1 ovog člana sredstva se obezbjeđuju iz **budžeta Crne Gore**.

III – IMOVINA I FINANSIRANJE

Član 20

Imovinu opštine čine nepokretne i pokretne stvari, novčana sredstva, hartije od vrijednosti i druga imovinska prava, u skladu sa zakonom.

Imovinom opštine raspolaže i upravlja skupština.

Skupština opštine može prenijeti pravo davanja imovine u zakup i pravo prodaje pokretnih stvari na nadležne organe lokalne uprave, u skladu sa posebnom odlukom.

Odluku o pribavljanju imovine u okviru za to planiranih sredstava u opštinskom budžetu donosi predsjednik opštine.

Prodaja ili zamjena nepokretne i pokretne imovine u svojini opštine sprovodi se **na način i po postupku uređenim zakonom**.

Organi iz st. 2, 3, i 4 obavezni su upravljati i raspolagati imovinom, savjesno, prema načelima dobrog poslovanja, u skladu sa zakonom i ovim Statutom.

Član 21

Opština i javne službe čiji je ona osnivač dužni su da vode evidenciju o svojoj imovini u skladu sa zakonom.

Skupština razmatra izvještaj o stanju i kretanju imovine opštine **i javnih službi čiji je ona osnivač**, a najmanje jednom godišnje.

Član 22

Opština ima svoj budžet.

Za izvršenje budžeta opštine odgovoran je predsjednik opštine.

Sredstva budžeta koriste se za namjene za koje su utvrđena.

Član 23

Nadzor nad izvršenjem budžeta i namjenskim korišćenjem sredstava koja se budžetom raspoređuju za pojedine namjene vrši skupština opštine.

Nadzor iz stava 1 ovog člana obezbjeđuje se preko izvještaja korisnika budžetskih sredstava i u postupku razmatranja i usvajanja završnog računa budžeta opštine.

Uz završni račun budžeta opštine, obavezno se dostavlja izvještaj **revizije u skladu sa zakonom**.

Član 24

Nadzor nad finansijskim, materijalnim i računovodstvenim poslovanjem korisnika budžeta u pogledu namjene, obima i dinamike korišćenja sredstava vrši predsjednik opštine.

Nadzor iz stava 1 ovog člana vrši se podnošenjem izvještaja od strane korisnika budžetskih sredstava, kao i neposrednim uvidom organa nadležnog za poslove budžeta.

Član 25

Opština se može zaduživati u skladu sa zakonom.

IV – ORGANI OPŠTINE

Član 26

Organi opštine su skupština opštine (u daljem tekstu: skupština) i predsjednik opštine.

Skupština

Član 27

Skupština je predstavnički organ građana koji funkciju vrši u skladu sa Ustavom, zakonom i ovim Statutom.

Skupštinu čine odbornici koje biraju građani na period od 4 godine, u skladu sa zakonom.

Član 28

Broj odbornika u skupštini utvrđuje se posebnom odlukom, u skladu sa zakonom.

Mandat odbornika počinje da teče verifikacijom mandata od strane skupštine.

Verifikacija mandata odbornika vrši se na osnovu izvještaja opštinske izborne komisije o sprovedenim izborima.

O verifikaciji mandata skupština ne glasa.

Član 29

Prva sjednica skupštine održaće se najkasnije u roku od 30 dana od dana izbora za odbornike.

Sjednicu skupštine iz stava 1 ovog člana saziva predsjednik skupštine iz prethodnog saziva.

Sjednicom predsjedava najstariji odbornik, do izbora predsjednika skupštine.

Član 30

Ukoliko se sjednica skupštine ne sazove u roku iz člana 29 ovog Statuta, sjednicu saziva Vlada.

Prava i dužnosti odbornika

Član 31

Odbornik ima pravo i dužnost da učestvuje u radu skupštine i njenih radnih tijela, predlaže skupštini razmatranje pitanja iz njene nadležnosti, podnosi predloge za donošenje odluka i drugih akata, postavlja pitanja u vezi sa radom organa opštine, vrši i druge poslove u skladu sa zakonom, ovim statutom i Poslovnikom o radu.

Odbornik može da učestvuje u radu radnih tijela u kojima nije član, bez prava odlučivanja.

Član 32

Odbornik ima pravo da traži obavještenje od predsjednika skupštine, predsjednika radnog tijela i sekretara skupštine o pitanjima koja se odnose na poslove iz okvira prava i dužnosti organa opštine i uprave koja su mu potrebna radi ostvarivanja funkcije odbornika.

Zahtjev iz stave 1 ovog člana odbornik podnosi u pisanoj formi, **a nadležni organ je dužan da dâ pisani odgovor u roku od petnaest dana od dana prijema zahtjeva.**

Član 33

Za obavljanje funkcije odbornik ima pravo da od službe skupštine, iz okvira njenih zadataka, traži obezbjeđivanje uslova za ostvarivanje funkcije odbornika, i to:

- pružanja stručne pomoći u izradi predloga **akta** koje podnosi skupštini i radnom tijelu i u vršenju drugih poslova koje im povjeri radno tijelo ili skupština;
- obezbjeđivanja korišćenja potrebne dokumentacije za pitanja koja su na dnevnom redu skupštine ili radnog tijela;
- davanju stručnih objašnjenja o pojedinim problemima na koje nailazi u toku rada skupštine.

Član 34

Odbornik skupštine ima pravo na naknadu za rad, u skladu sa posebnom odlukom skupštine.

Član 35

Odbornik podnosi i dostavlja ostavku u pisanoj formi predsjedniku skupštine.

Predsjednik skupštine ostavku odmah dostavlja odbornicima i opštinskoj izbornoj komisiji.

Član 36

Skupština, na prvoj narednoj sjednici, konstatuje prestanak mandata odborniku koji je podnio ostavku.

Odborničko pitanje

Član 37

Odbornik ima pravo da postavi odborničko pitanje na sjednici skupštine, predsjedniku skupštine, predsjedniku opštine, glavnom administratoru, starješini organa lokalne uprave, rukovodiocu javne službe i drugih organizacija čiji je osnivač opština.

Odborničko pitanje može se odnositi na rad organa opštine, organa uprave opštine, organizacija i javnih službi čiji je osnivač opština.

Odborničko pitanje se postavlja u pisanoj formi.

Član 38

Odbornik ima pravo da na sjednici skupštine postavi **najviše** dva odbornička pitanja.

Član 39

Postupak i način postavljanja odborničkih pitanja i **davanja odgovora** na njih uređuje se Poslovníkom skupštine opštine.

Poslovi Skupštine

Član 40

Skupština:

1. donosi statut;
2. donosi propise i druge opšte akte;
3. donosi planove i programe razvoja opštine;
4. **donosi lokalna planska dokumenta;**
5. **donosi program uređenja prostora;**
6. donosi budžet i završni račun budžeta;
7. donosi plan kapitalnih poboljšanja i utvrđuje investicionu politiku;
8. utvrđuje visinu opštinskih poreza, taksi i naknada;
9. raspolaze opštinskom imovinom;
10. utvrđuje uslove za osnivanje mjesnih zajednica i daje saglasnost na odluke o osnivanju;
11. raspisuje referendum za teritoriju opštine ili za dio teritorije;
12. odlučuje o građanskoj inicijativi;
13. odlučuje o raspisivanju samodoprinosu za teritoriju opštine;
14. osniva javne službe;
15. daje saglasnost za zaduživanje javnih službi čiji je osnivač;
16. odlučuje o zaduživanju i davanju garancija, u skladu sa zakonom;
17. vrši verifikaciju mandata i odlučuje o pravima odbornika;
18. **bira i razrješava predsjednika skupštine, predsjednika opštine, imenuje i razrješava sekretara i članove radnih i savjetodavnih tijela;**
19. daje saglasnost na imenovanje i razrješenje potpredsjednika opštine i glavnog administratora;
20. podnosi predlog za ocjenu ustavnosti i zakonitosti akata državnih organa, kada ocijeni da je povrijeđeno pravo na lokalnu samoupravu;
21. razmatra izvještaj predsjednika opštine;
22. razmatra izvještaje o radu javnih službi čiji je osnivač opština;

23. donosi Poslovnik o radu;
- 24. donosi etičke kodekse;**
25. daje autentično tumačenje propisa koje donosi;
26. obrazuje stalna i povremena radna tijela za razmatranje pitanja iz svoje nadležnosti;
27. uređuje i obezbjeđuje obavljanje komunalnih djelatnosti i njihov razvoj, uređuje uslove i način organizovanja poslova u obavljanju komunalnih djelatnosti i odlučuje o povjeravanju obavljanja komunalnih djelatnosti;
28. utvrđuje opšte uslove za uređivanje naselja na teritoriji opštine, korišćenje javnih i drugih površina i uslove i način korišćenja prostora za parkiranje;
29. donosi godišnji program o pribavljanju nepokretnosti za potrebe opštine;
30. odlučuje o ustanovljavanju i dodjeljivanju javnih priznanja i nagrada i zvanja počasnog građanina;
31. propisuje radno vrijeme ugostiteljskih, trgovinskih i zanatskih objekata;
32. obrazuje službu za poslove skupštine;
33. donosi odluku o osnivanju savjeta za razvoj i zaštitu lokalne samouprave;
34. donosi odluku o izradi, upotrebi, čuvanju i uništavanju pečata;
35. donosi odluku o upotrebi simbola;
36. utvrđuje način i postupak učešća građana u vršenju javnih poslova;
37. donosi program podizanja spomen-obilježja;
- 38. utvrđuje nazive naselja, ulica i trgova;**
39. donosi odluku o komunalnoj policiji;
40. donosi odluku o broju odbornika;
41. donosi odluku o emisiji hartija od vrijednosti;
- 42. imenuje i razrešava organe upravljanja, nadzorne odbore i organe rukovođenja u javnim službama, odnosno daje saglasnost na imenovanje i razrešenje organa rukovođenja javnih službi čiji je osnivač opština;**
43. daje saglasnost na statut javnih službi, na statusne promjene, povećanje i smanjenje glavnice, na plan razvoja, program rada, i druga programska akta javnih službi;
44. daje, po pravilu, mišljenje o zakonima i drugim propisima, kojima se uređuju pitanja od interesa za lokalnu samoupravu;
45. donosi plan zaštite od požara;
46. propisuje prekršaje za povrede opštinskih propisa;
- 47. donosi odluku o naknadi za rad odbornika;**
48. donosi odluku o osnivanju Asocijacije opština za teritoriju Crne Gore;
49. odlučuje o saradnji i održivanju sa lokalnim zajednicama i asocijacijama drugih zemalja;
50. donosi odluku o osnivanju međuopštinske zajednice;
51. podnosi inicijativu za izmjene i dopune zakona i drugih propisa;
52. vrši i druge poslove utvrđene zakonom i ovim statutom.

Radna tijela

Član 41

Radi efikasnosti i racionalnog vršenja poslova iz svoje nadležnosti, skupština obrazuje radna tijela i to: odbore i savjete kao stalna, a komisije kao povremena radna tijela.

Za članove odbora skupština imenuje odbornike skupštine.

Za članove savjeta i komisija, pored odbornika, mogu se imenovati naučni i stručni radnici i predstavnici nevladinih organizacija, s tim da njihov broj ne može biti veći od polovine ukupnog broja članova radnih tijela.

Član 42

Stalna radna tijela razmatraju predloge odluka, drugih akata, kao i druga pitanja koja su na dnevnom redu skupštine i o njima daju mišljenja i predloge.

Skupština može povjeriti odborima odlučivanje o određenim pitanjima u skladu sa zakonom.

Član 43

Povremena radna tijela osnivaju se radi razmatranja ili stručne obrade pojedinog pitanja, odnosno izrade predloga određenog akta.

Član 44

Odlukom o obrazovanju radnih tijela uređuje se nadležnost, način rada i odlučivanja radnih tijela, broj članova i druga pitanja od značaja za njihov rad.

Član 45

Radno tijelo ima predsjednika.

Sastav odbora odgovara stranačkoj strukturi skupštine.

Odbornik može biti član jednog ili više radnih tijela.

Akti Skupštine

Član 46

U vršenju poslova iz svog djelokruga, skupština donosi: Statut, Poslovnik o svom radu, odluke, rješenja, zaključke, deklaracije, povelje, preporuke i druga akta.

Postupak donošenja odluka i drugih akata

Član 47

Pravo predlaganja budžeta ima predsjednik opštine.

Pravo predlaganja drugih odluka, propisa i opštih akata ima predsjednik opštine, odbornik i najmanje _____ građana koji imaju **biračko pravo**.

Član 48

O opštim aktima koje donosi skupština sprovodi se javna rasprava u skladu sa zakonom i odlukom skupštine kojom se uređuje pitanje učešća građana u vršenju javnih poslova.

Član 49

Odluka se može, izuzetno, donijeti po hitnom postupku.

Predlagač odluke dužan je da u predloga odluke navede razloge zbog kojih je neophodno da se odluka donese po hitnom postupku.

Način i postupak predlaganja odluke po hitnom postupku urediće se Poslovníkom o radu **skupštine**.

Član 50

Skupština može da odlučuje ako sjednici prisustvuje većina od ukupnog broja odbornika.

Skupština donosi odluke većinom glasova prisutnih odbornika.

Skupština, većinom glasova ukupnog broja odbornika, donosi: Statut, budžet, odluku o zaduživanju opštine, odluku o davanju saglasnosti za zaduživanje javnih službi čiji je osnivač, odluku kojom se utvrđuju materijalne obaveze građana, odluku o raspisivanju referenduma, odluku o izboru i razrješenju predsjednika skupštine, odluku o izboru i razrješenju predsjednika opštine i odluku o proglašenju počasnim građaninom.

Odluke i drugi opšti akti stupaju na snagu osmog dana od dana objavljivanja.

Izuzetno, kada za to postoje razlozi utvrđeni u postupku donošenja, može se predvidjeti da odluka i druga opšta akta stupaju na snagu najranije danom objavljivanja.

Objavljivanje akata iz stava 1 ovog člana se vrši u "Službenom listu Crne Gore - opštinski propisi".

Predsjednik skupštine

Član 51

Skupština ima predsjednika.

Predsjednika skupštine bira, na predlog jedne trećine odbornika, skupština iz reda odbornika, većinom glasova ukupnog broja odbornika, na način i po postupku uređenim Poslovníkom o radu.

Predsjednik skupštine funkciju obavlja volonterski.

Mandat predsjednika skupštine traje koliko i mandat skupštine.

Član 52

Predsjednik skupštine: predsjedava skupštinom, rukovodi njenim radom, stara se o realizaciji odluka i drugih akata skupštine, predstavlja skupštinu, predlaže dnevni red, potpisuje akte skupštine, koordinira rad radnih tijela, sarađuje sa predsjednikom opštine i organima lokalne uprave.

U slučaju odsutnosti ili spriječenosti predsjednika, skupštinom predsjedava odbornik kojeg odredi predsjednik skupštine.

Član 53

Skupštinu saziva predsjednik skupštine, po potrebi, a najmanje jedan put u tri mjeseca.

Predsjednik skupštine saziva skupštinu po sopstvenoj inicijativi, na zahtjev predsjednika opštine, jedne trećine odbornika i po inicijativi najmanje _____ građana, koji imaju prebivalište na teritoriji opštine.

Uz zahtjev, odnosno inicijativu za sazivanje sjednice podnosi se predlog dnevnog reda i materijal za sjednicu.

Član 54

Inicijativa mora da sadrži pitanje koje treba razmatrati na skupštini, razloge za sazivanje sjednice i da bude svojeručno potpisana od strane građana, sa naznačenim jedinstvenim matičnim brojem i adresom prebivališta.

Podnosilac inicijative, uz inicijativu dostavlja predlog akta koji će se razmatrati na skupštini.

Predsjednik skupštine je dužan sazvati skupštinu u roku od 15 dana od dana podnošenja uredne inicijative.

Član 55

Predsjedniku skupštine mandat prestaje prije isteka vremena na koje je izabran:

- podnošenjem ostavke;
- razrješenjem; i
- po sili zakona.

Član 56

Ostavka se podnosi u pisanom obliku.

Ostavku konstatuje skupština na prvoj narednoj sjednici.

Danom konstatacije ostavke predsjedniku skupštine prestaje funkcija.

Član 57

Predsjednik Skupštine se razrješava ako:

- ne obavlja poslove u skladu sa zakonom, Statutom i drugim aktima;
- svojim ponašanjem naruši ugled funkcije koju vrši;
- nastupi neki od slučajeva nespojivosti vršenja funkcije, u smislu zakona;
- zloupotrijebi svoju funkciju;
- bude imenovan na drugu javnu funkciju;
- u drugim slučajevima kada skupština ocijeni da je nepodoban za obavljanje funkcije.

Član 58

Predlog za razrješenje predsjednika skupštine može podnijeti najmanje jedna trećina odbornika.

Član 59

Nakon podnošenja predloga, odbor nadležan za izbor i imenovanja preispituje osnovanost predloga, prikuplja podatke i utvrđuje činjenice od značaja za predlog i o tome izvještava skupštinu u roku od 30 dana.

Predsjednik skupštine ima pravo da se na sjednici izjasni o razlozima za razrješenje.

Skupština o razrješenju predsjednika skupštine odlučuje većinom glasova ukupnog broja odbornika, tajnim glasanjem.

Član 60

Odredbe zakona o prestanku mandata po sili zakona koje se odnosi na predsjednika opštine shodno se primjenjuju i na predsjednika skupštine.

Sekretar Skupštine

Član 61

Skupština ima sekretara.

Sekretara imenuje skupština na predlog predsjednika skupštine.

Mandat sekretara traje koliko i mandat skupštine.

Za sekretara može se imenovati lice koje ima završeni pravni fakultet, položen stručni ispit za rad u državnim organima i najmanje 5 godina radnog iskustva.

Član 62

Sekretar skupštine: organizuje i stara se o obavljanju stručnih, administrativnih i drugih poslova za skupštinu i njena radna tijela; priprema sjednice skupštine i njenih radnih tijela; stara se o primjeni odredaba zakona, Statuta, poslovnika skupštine i drugih akata kojima se uređuje način rada skupštine i njenih radnih tijela; organizuje i rukovodi službom skupštine, odgovoran je za vođenje zapisnika, stenograma, obradu akata skupštine i za objavljivanje odluka i drugih opštih akata skupštine; pomaže predsjedniku skupštine u radu; vrši i druge poslove u skladu sa ovim Statutom i aktima skupštine.

Član 63

Sekretar odgovara Skupštini.

Sekretaru skupštine prestaje mandat prije vremena na koje je imenovan: razrješenjem, raspuštanjem skupštine, na lični zahtjev i u drugim slučajevima propisanim zakonom.

Sekretar skupštine može biti razriješen ukoliko ne obavlja poslove ili nesavjesno obavlja poslove utvrđene zakonom, Statutom i drugim aktima skupštine.

Predlog za razrješenje sekretara skupštine može podnijeti predsjednik skupštine ili najmanje jedna trećina odbornika.

Član 64

Sekretar skupštine ima pravo da se na sjednici skupštine izjasni o razlozima za razrješenje.

Član 65

Kada skupština utvrdi da postoje razlozi za razrješenje, razriješiće sekretara.

Predsjednik opštine

Član 66

Predsjednik opštine je izvršni organ opštine.

Predsjednika opštine bira skupština na vrijeme od četiri godine, većinom glasova ukupnog broja odbornika.

Isto lice može biti ponovo birano za predsjednika opštine.

Broj mandata predsjednika opštine nije ograničen.

Član 67

Funkcija predsjednika opštine je profesionalna.

U pogledu uslova za izbor predsjednika opštine, primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje izbor odbornika i poslanika.

Predsjedniku opštine koji je izabran iz reda odbornika, izborom na funkciju predsjednika opštine prestaje mandat odbornika.

Preuzimanjem dužnosti, predsjednik opštine pred skupštinom daje svečanu izjavu.

Tekst svečane izjave glasi:

«Svečano se obavezujem da ću dužnost predsjednika opštine obavljati u skladu sa Ustavom, zakonom i Statutom opštine».

Poslovi Predsjednika opštine

Član 68

Predsjednik opštine:

1. predstavlja i zastupa opštinu;
2. predlaže propise i druge akte koje donosi skupština, kao i način rješavanja pojedinih pitanja iz nadležnosti skupštine;
3. **donosi odluku o pristupanju izradi lokalnih planskih dokumenata;**
4. **stara se i odgovoran je za izvršavanje zakona, drugih propisa i opštih akata, kao i za sprovođenje strateških dokumenata od državnog značaja;**
5. stara se i odgovoran je za izvršavanje prenešenih i povjerenih poslova;
6. **utvrđuje organizaciju i način rada lokalne uprave, po pribavljenom mišljenju glavnog administratora;**
7. **imenuje i razrješava potpredsjednika opštine i glavnog administratora, uz saglasnost skupštine;**
8. imenuje i razrješava starješine organa lokalne uprave, stručne i druge službe, direktora agencije i menadžera;
9. **podnosi skupštini izvještaj o svom radu i radu organa lokalne uprave i službi, najmanje jedanput godišnje;**
10. usmjerava i usklađuje rad organa lokalne uprave, javnih službi i agencija čiji je osnivač, radi efikasnijeg ostvarivanja njihovih funkcija i kvalitetnijeg pružanja javnih usluga, o čemu donosi odgovarajuće akte;
11. vrši nadzor nad radom lokalne uprave;
12. donosi akte iz svoje nadležnosti i akte u izvršavanju prenesenih i povjerenih poslova, ukoliko posebnim propisom nije drukčije uređeno;

13. odgovoran je za izvršavanje odluka i drugih akata koje donosi skupština i donosi akte za njihovo izvršavanje;
14. donosi akte kojima obezbjeđuje izvršenje budžeta opštine;
15. stara se o racionalnom korišćenju opštinske imovine;
16. raspolaze sredstvima tekuće budžetske reserve, u skladu sa odlukom skupštine opštine;
17. donosi odluku o ulaganjima, u skladu sa utvrđenom investicionom politikom;
18. daje mišljenje o predlogu odluka i drugih akata koje skupštini podnesu drugi predlagači;
19. rješava sukob nadležnosti između organa lokalne uprave, javnih službi i pravnih lica kojima je odlukom skupštine povjereno vršenje određenih poslova;
20. odlučuje o izuzeću glavnog administratora, za postupanje u određenoj pravnoj stvari;
21. vrši nadzor nad zakonitošću i cjelishodnošću rada službe zaštite;
22. obrazuje stručna radna tijela za poslove iz svog djelokruga i donosi Poslovnik o svom radu;
23. privremeno donosi akte iz nadležnosti skupštine, u skladu sa zakonom;
24. vrši raspored poslovnih prostorija na korišćenje organima opštine, utvrđuje način korišćenja prevoznih sredstava i odlučuje o pribavljanju i otuđenju prevoznih sredstava za potrebe rada organa opštine;
25. vrši i druge poslove u skladu sa zakonom i ovim Statutom.

Član 69

Za poslove iz svoje nadležnosti, predsjednik odgovara skupštini.

Za vršenje prenesenih i povjerenih poslova predsjednik odgovara Vladi.

U slučaju nezakonitog vršenja ili nevršenja prenesenih i povjerenih poslova, Vlada obavještava skupštinu i predlaže preduzimanje mjera.

Ukoliko se ne preduzmu mjere iz stava 3 ovog člana, Vlada će upozoriti skupštinu na posledice nepreduzimanja mjera i preduzeti druge aktivnosti, u skladu sa svojim ovlašćenjima.

Član 70

Određene poslove iz svoje nadležnosti, predsjednik može povjeriti potpredsjedniku opštine.

Za obavljanje poslova iz stava 1 ovog člana, potpredsjednik odgovara predsjedniku opštine.

Akti predsjednika opštine

Član 71

U vršenju poslova utvrđenih zakonom i ovim Statutom, predsjednik opštine donosi: odluke, uputstva, pravilnike, naredbe, rješenja i zaključke.

Odlukom se utvrđuje organizacija i način rada organa lokalne uprave i uređuju pojedina pitanja u skladu sa ovlašćenjima utvrđenim zakonom ili drugim propisom.

Uputstvom se propisuje način rada i izvršavanja poslova organa lokalne uprave i drugih subjekata koji vrše poslove od interesa za opštinu u izvršavanju zakona, odluka skupštine opštine i drugih propisa.

Pravilnikom se bliže razrađuju pojedina pitanja koja su uređena zakonom, odlukom skupštine opštine i drugim propisom.

Naredba se donosi radi rješavanja određene konkretne situacije koja ima opšti značaj u slučajevima kada je to zakonom ili drugim propisom predviđeno.

Rješenjem se odlučuje o obrazovanju stručnih savjeta i komisija, daje saglasnost na akta koja donose organi lokalne uprave i drugi subjekti koji vrše poslove od javnog interesa i drugim slučajevima, u skladu sa zakonom.

Zaključkom se određuju zadaci organima lokalne uprave i subjektima koji vrše poslove od javnog interesa, zauzimaju stavovi, odlučuje o odobravanju sredstava iz budžeta opštine i o drugim pitanjima iz nadležnosti predsjednika o kojima se ne odlučuje drugim aktima.

Način i postupak izbora predsjednika opštine ***Član 72***

Kandidata za predsjednika opštine može da predloži najmanje jedna četvrtina odbornika u skupštini opštine.

Predlog sadrži ime i prezime kandidata, kratku biografiju i obrazloženje kandidature, kao i pismeni pristanak kandidata za kandidaturu.

Predlog kandidata za predsjednika opštine podnosi se predsjedavajućem u pisanom obliku.

Predsjednik skupštine dostavlja odbornicima sve primljene predloge kandidata za predsjednika opštine.

O predlogu kandidata otvara se pretres.

Član 73

Ako ima više predloga kandidata, predsjedavajući utvrđuje listu kandidata.

Redosled na listi kandidata utvrđuje se prema broju potpisa odbornika koji su podržali pojedinog kandidata.

Član 74

Predsjednik opštine bira se javnim glasanjem.

Ako je za predsjednika predloženo više kandidata izbor se vrši tajnim glasanjem.

Tajnim glasanjem za izbor predsjednika opštine rukovodi predsjedavajući kome u radu pomaže sekretar skupštine i dva odbornika koje skupština, na predlog predsjedavajućeg, izabere.

Odbornici iz stava 3 ovog člana ne mogu biti predsjednički kandidati.

Član 75

Tajno glasanje vrši se glasačkim listićima.

Na glasačkom listiću kandidati se navode redosledom utvrđenim u listi kandidata. Ispred imena svakog kandidata stavlja se redni broj.

Glasački listići su iste veličine, oblika i boje i na svakom je utisnut pečat skupštine opštine.

Član 76

Svaki odbornik, po pozivu, dobija glasački listić.

Pošto utvrdi da su odbornici dobili glasačke listiće, predsjedavajući daje potrebna obavještenja o načinu glasanja i određuje vrijeme glasanja.

Odbornik glasa zaokruživanjem rednog broja ispred imena kandidata za koga glasa.

Odbornik lično stavlja presavijen glasački listić u glasačku kutiju.

Član 77

Po završenom glasanju pristupa se utvrđivanju rezultata glasanja.

Rezultat glasanja utvrđuje se na osnovu predatih glasačkih listića.

Predsjedavajući objavljuje koliko je odbornika primilo glasački listić, koliko je odbornika glasalo, koliko je nevažećih glasačkih listića, koliko je pojedini kandidat dobio glasova i koji je kandidat izabran za predsjednika.

Član 78

Nevažećim glasačkim listićem smatra se: nepopunjen glasački listić, listić na kome je zaokruženn redni broj ispred imena više kandidata ili listić koji je popunjen tako da se ne može utvrditi za koga je odbornik glasao.

Član 79

Ako nijedan kandidat za predsjednika opštine nije dobio potrebnu većinu, glasanje se ponavlja između dva kandidata koji su dobili najveći broj glasova.

Ako ni u ponovljenom glasanju predsjednik opštine nije izabran, ponavlja se postupak izbora.

Ako su za predsjednika opštine predložena dva kandidata, a nijedan nije dobio potrebnu većinu glasova, ponavlja se postupak izbora.

U ponovnom postupku predlažu se novi kandidati.

Član 80

Za predsjednika opštine je izabran kandidat, koji je dobio većinu glasova ukupnog broja odbornika u skupštini.

Predsjedniku opštine koji je izabran iz reda odbornika, izborom na funkciju predsjednika opštine prestaje mandat odbornika.

Način i postupak razrješenja predsjednika opštine

Član 81

Predsjedniku opštine prestaje mandat prije isteka vremena na koje je izabran: razrješenjem od strane skupštine, razrješenjem od strane Vlade, podnošenjem ostavke i po sili zakona.

Prestanak mandata zbog podnošenja ostavke ili po sili zakona, konstatuje se aktom skupštine.

Član 82

Predlog za razrješenje predsjednika opštine može da podnese najmanje jedna trećina odbornika u skupštini.

Predlog se podnosi predsjedniku skupštine u pisanom obliku.

Predlog mora sadržati razloge zbog kojih se predlaže razrješenje predsjednika opštine prije isteka mandata, u skladu sa zakonom.

Predsjednik skupštine podneseni predlog dostavlja odbornicima.

O predlogu za razrješenje se otvara pretres.

Član 83

Predsjednik opštine ima pravo da se na sjednici skupštine izjasni o podnijetom predlogu.

Skupština o predlogu za razrješenje predsjednika opštine odlučuje u roku od 30 dana od dana podnošenja predloga, većinom glasova ukupnog broja odbornika, javnim glasanjem.

V - LOKALNA UPRAVA I JAVNE SLUŽBE

Član 84

Za vršenje poslova uprave obrazuju se organi lokalne uprave (sekretarijati, uprave, direkcije, biroji).

Organe lokalne uprave obrazuje predsjednik opštine.

Član 85

Za vršenje specifičnih poslova, izradu razvojnih programa, vršenje komunalnog nadzora, obezbjeđivanje spašavanja i zaštite imovine i lica od požara, eksplozija, havarija i drugih akcidentnih i vanrednih situacija i korišćenja sredstava savremene informacione i komunikacione tehnologije, predsjednik opštine osniva službe opštine (komunalnu policiju, službu zaštite, informacioni centar menadžera).

Za vršenje poslova koji zahtijevaju posebno stručna znanja i samostalnost u radu mogu se odlukom predsjednika opštine osnivati agencije.

Aktom o osnivanju bliže se uređuje djelokrug i način rada službi i agencija iz stava 1 ovog člana.

Na agenciju se ne mogu prenijeti poslovi koji se odnose na raspolaganje opštinskom imovinom.

Član 86

Za obavljanje poslova uređenja, korišćenja, unapređenja i zaštite građevinskog zemljišta osniva se preduzeće ili druga organizacija (agencija, direkcija).

Član 87

Akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji organa lokalne uprave, komunalne policije, posebnih službi i informativnog centra donosi starješina organa, uz saglasnost predsjednik opštine, po pribavljenom mišljenju glavnog administratora.

Akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji agencije, odnosno direkcije donosi direktor uz saglasnost predsjednika opštine.

Poslovi lokalne uprave

Član 88

Lokalna uprava:

- 1) izvršava zakone, druge propise i opšte akte;
- 2) priprema nacрте odluka i drugih akata koje donose organi lokalne samouprave;
- 3) vrši upravni nadzor;
- 4) **rješava u upravnim postupku o pravima i obavezama građana, pravnih i drugih lica, u skladu sa zakonom;**
- 5) vodi javne i druge evidencije propisane zakonom i opštim aktima organa lokalne samouprave;
- 6) **rješava u prekršajnom postupku, u skladu sa zakonom;**
- 7) vrši i druge poslove utvrđene Statutom i drugim propisima.

Upravni nadzor

Član 89

Organi lokalne uprave vrše upravni nadzor, i to:

- 1) nadzorom nad zakonitošću akata javnih službi kojima se rješava o pravima, obavezama i pravnim interesima građana i pravnih lica;
- 2) nadzorom nad zakonitošću i cjelishodnošću rada javnih službi;
- 3) inspekcijskim nadzorom.

Nadzor iz stava 1 ovog člana vrše organi lokalne uprave u skladu sa zakonom i opštim aktima opštine.

Član 90

U obavljanju upravnog nadzora organi lokalne uprave:

- 1) **predlažu predsjedniku opštine** obustavljanje od izvršenja opštih akata ili pojedinih njihovih odredbi koje nijesu u saglasnosti sa statutom i drugim aktima organa lokalne samouprave, do okončanja postupka **za ocjenu** ustavnosti i zakonitosti;
- 2) **pokreću inicijativu za ocjenu ustavnosti i zakonitosti akata javnih službi;**
- 3) nalažu mjere za izvršavanje utvrđenih obaveza;
- 4) predlažu mjere za prevazilaženje problema, odnosno otklanjanje propusta u radu;
- 5) pokreću inicijativu za izmjenu i dopunu propisa;
- 6) podnose zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka, krivičnu prijavu ili prijavu za privredni prestup;
- 7) preduzimaju druge mjere predviđene posebnim propisima.

Glavni administrator

Član 91

Glavni administrator koordinira rad organa lokalne uprave i službi, stara se o zakonitosti, efikasnosti i ekonomičnosti njihovog rada, daje stručna uputstva i instrukcije o načinu postupanja u vršenju poslova, daje mišljenje na akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova organa lokalne uprave i službi i vrši druge poslove u skladu sa zakonom i ovim statutom.

Glavni administrator ima ovlaštenja drugostepenog organa u upravnim stvarima iz nadležnosti opštine.

Glavni administrator ima službu.

Član 92

Glavnog administratora imenuje i razrešava predsjednik opštine, uz saglasnost skupštine.

Glavni administrator se imenuje na osnovu javnog oglašavanja, na vrijeme od četiri godine.

Za glavnog administratora može biti imenovano lice sa završenim pravnim fakultetom, položenim stručnim ispitom za rad u organima uprave i najmanje pet godina radnog iskustva.

Glavni administrator za svoj rad i rad službe glavnog administratora odgovara predsjedniku opštine i skupštini.

Član 93

Glavni administrator može biti razriješen dužnosti ukoliko ne vrši ili nesavjesno vrši poslove utvrđene zakonom i ovim Statutom.

Predsjednik opštine pokreće postupak za davanje saglasnosti za razrješenje glavnog administratora, u pisanoj formi sa obrazloženjem koje podnosi skupštini.

O predlogu za razrješenje glavnog administrator na skupštini se raspravlja i glasa.

U postupku razrješenja, glavni administrator ima pravo da se na sjednici skupštine izjasni o razlozima zbog kojih se traži njegovo razrješenje.

Starješina organa lokalne uprave

Član 94

Radom organa lokalne uprave rukovodi starješina organa.

Starješina organa se postavlja na osnovu javnog konkursa, na vrijeme od četiri godine.

Starješina organa za svoj rad i rad organa uprave kojim rukovodi odgovara predsjedniku opštine.

Starješina organa donosi akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova, uz saglasnost predsjednika opštine, odlučuje o izboru i raspoređivanju službenika i namještenika, i vrši druge poslove u skladu sa zakonom, Statutom i drugim aktima.

Član 95

Starješina organa lokalne uprave odgovoran je za zakonitost, efikasnost i ekonomičnost rada organa kojim rukovodi.

Starješina organa u izvršavanju poslova dužan je da se pridržava zakona i ovog Statuta.

O stanju u upravnoj oblasti kojom rukovodi, starješina organa podnosi izvještaj predsjedniku opštine, i to najmanje dva puta godišnje.

Član 96

Ako se na osnovu izvještaja iz člana 91 utvrdi da stanje u upravnoj oblasti ne zadovoljava, predsjednik opštine će razriješiti starješinu organa.

U postupku pokrenutom za razrješenje, starješina organa ima pravo da se pismeno izjasni o razlozima navedenim za razrješenje.

Menadžer

Član 97

Opština može imati menadžera.

Menadžer koordinira rad na pripremi i realizaciji razvojnih programa i projekata kojima se: podstiče ekonomski razvoj, obezbjeđuje zaštita životne sredine, održivi razvoj, podstiču preduzetničke inicijative, privatno-javna partnerstva i iniciraju izmjene propisa u cilju stvaranja podsticajnog ambijenta za razvoj lokalne samouprave.

Menadžera postavlja i razrešava predsjednik opštine.

Menadžer se postavlja na osnovu javnog oglašavanja na neodređeno vrijeme.

Menadžer najmanje jedanput godišnje podnosi izvještaj o svom radu predsjedniku opštine.

Menadžer odgovara za svoj rad predsjedniku opštine.

Komunalna policija

Član 98

Opština ima službu za vršenje komunalnog nadzora (u daljem tekstu: komunalna policija).

Komunalna policija vrši poslove iz nadležnosti opštine propisane zakonom i odlukom skupštine.

Starješina službe komunalne policije najmanje jedanput godišnje podnosi predsjedniku opštine izvještaj o svom radu i radu službe kojom rukovodi.

Član 99

U pogledu prava i dužnosti i postupka vršenja poslova komunalne policije shodno se primjenjuju odredbe zakona kojima se uređuje inspeksijska kontrola i drugi propisi.

Komunalna policija ima legitimacije, službena odijela i oznake.

Oblik i sadržinu legitimacija, oznake, izgled, sadržaj i korišćenje uniforme i druga pitanja od značaja za rad komunalne policije propisuje skupština opštine posebnom odlukom.

Služba zaštite

Član 100

Opština ima službu zaštite.

Služba zaštite obezbjeđuje spašavanje i zaštitu imovine i lica od požara, eksplozija, havarija i drugih akcidentnih i vanrednih situacija.

Nadzor nad zakonitošću i cjelishodnošću rada službe zaštite vrši predsjednik opštine.

Informacioni centar

Član 101

Organi opštine, organi lokalne uprave, javne službe i pravna lica koji vrše javna ovlašćenja i pružaju javne usluge, u obavljanju svojih poslova mogu koristiti usluge informacionog centra.

Centar iz stava 1 ovog člana osniva opština.

Član 102

Na prava, obaveze i odgovornosti lokalnih funkcionera, službenika i namještenika shodno se primjenjuju propisi kojima se uređuju prava, obaveze i odgovornosti državnih funkcionera, službenika i namještenika.

VI - MJESNA SAMOUPRAVA

Mjesna zajednica

Član 103

Na području opštine osnivaju se mjesne zajednice, kao oblik neposrednog odlučivanja i učestvovanja građana u odlučivanju o poslovima od interesa za lokalno stanovništvo, u skladu sa zakonom, ovim Statutom i odlukom skupštine opštine.

Odlukom skupštine opštine uređuje se **područje za koje se osniva mjesna zajednica, odnosno mjesni centar**, poslovi, organi i postupak izbora, organizacija i rad organa, način odlučivanja, finansiranje i druga pitanja od značaja **za rad mjesne zajednice, odnosno mjesnog centra**.

Skupština može, kad je to neophodno radi ostvarivanja prava građana, privremeno do samoorganizovanja **osnovati mjesne zajednice**.

Mjesna zajednica stiče svojstvo pravnog lica upisom u registar mjesnih zajednica.

Registar iz stave 4 ovog člana vodi organ lokalne uprave nadležan za opštu upravu.

Član 104

U mjesnoj zajednici građani odlučuju o pitanjima od neposrednog i zajedničkog interesa za građane sa tog područja, a naročito:

- daju predloge i učestvuju u pripremi razvojnih programa i donošenju višegodišnjih investicionih planova opštine, izgradnji javne infrastrukture, izvođenju komunalnih investicija i u nadzoru nad izvršenim radovima;
- učestvuju u pripremi programa snadbijevanja vodom na seoskom području;
- daju predloge za sanaciju deponija komunalnog otpada i učestvuju u njihovoj sanaciji;
- daju predloge za uređenje i uljepšavanje prostora, uređenje i uljepšavanje šetališta i učestvuju u tome;
- daju inicijative za dodatno uređenje saobraćaja (saobraćajna signalizacija, uređenje prilaza i dr.) ;
- podnose inicijative za promjenu prostornih i urbanističkih planova;
- obavještavaju nadležni organ opštine o problemima i potrebama stanovnika mjesne zajednice u oblasti uređenja prostora i zaštite životne sredine;
- učestvuju u organizovanju kulturnih , sportskih i drugih priredbi I manifestacija;
- učestvuju u izgradnji , održavanju i zaštiti lokalnih i nekategorisanih puteva;
- učestvuju u upravljanju, izgradnji, održavanju i zaštiti seoskih vodovoda, groblja i drugih komunalnih objekata;
- podnose inicijative za rješavanje socijalnih potreba stanovnika;
- učestvuju u zaštiti i spasavanju od elementarnih nepogoda;
- podnose predloge i inicijative i u drugim oblastima života i rada od interesa za lokalno stanovništvo.

Član 105

Sredstva za zadovoljavanje potreba lokalnog stanovništva u mjesnoj zajednici, odnosno mjesnom centru, obezbjeđuju se u skladu sa zakonom i odgovarajućom odlukom skupštine.

Mjesna zajednica i mjesni centar najmanje jednom godišnje podnose izvještaj skupštini o korišćenju sredstava iz stava 1 ovog člana.

Mjesni centar

Član 106

Radi ostvarivanja zajedničkih potreba i interesa građana u oblastima iz člana ____ Statuta, **više teritorijalno povezanih, razvojno i ekonomski upućenih mjesnih zajednica mogu osnovati mjesni centar.**

Inicijativu za osnivanje mjesnog centra može pokrenuti savjet jedne ili više teritorijalno povezanih, razvojno i ekonomski međusobno upućenih mjesnih zajednica.

Inicijativa za osnivanje mjesnog centra sadrži: naziv i sjedište, razloge za osnivanje, način finansiranja, kao i druga pitanja od značaja za rad mjesnog centra.

Član 107

Mjesni centar osniva se odlukom skupštine opštine.

Odluka o osnivanju mjesnog centra sadrži:

- naziv i sjedište;
- organe mjesnog centra;
- vrstu, obim i način obavljanja poslova;
- način finansiranja;
- odgovornost za vršenje poslova;
- javnost rada;
- način predstavljanja i zastupanja mjesnog centra do izbora organa mjesnog centra;
- druga pitanja od značaja za rad mjesnog centra.

Član 108

Organi mjesnog centra su:

Savjet mjesnog centra i predsjednik savjeta mjesnog centra.

Savjet mjesnog centra broji najmanje sedam a najviše 11 članova, što se utvrđuje odlukom skupštine o osnivanju mjesnog centra.

U savjet mjesnog centra svaka mjesna zajednica koja je ušla u sastav mjesnog centra ima najmanje po jednog predstavnika.

Članove savjeta mjesnog centra biraju i razrješavaju savjeti mjesnih zajednica sa područja za koje se osniva mjesni centar.

Član 109

Savjet mjesnog centra ima predsjednika, koji predstavlja mjesni centar, predsjedava sjednicama savjeta i koordinira realizaciju utvrđenih planova i programa.

Predsjednika savjeta mjesnog centra bira savjet iz reda svojih članova.

Na pitanja koja se tiču postupka, načina izbora i razrješenja članova savjeta mjesnog centra i predsjednika savjeta mjesnog centra, shodno se primjenjuju odredbe propisa o mjesnim zajednicama.

Član 110

Savjet mjesnog centra ima sekretara.

Sekretara mjesnog centra imenuje savjet mjesnog centra.

Savjet mjesnog centra može da obrazuje stručnu službu za vršenje stručnih, administrativnih, tehničkih i drugih poslova za potrebe mjesnog centra.

Stručnom službom rukovodi sekretar mjesnog centra.

Član 111

Za obavljanje određenih poslova iz nadležnosti državne i lokalne uprave, a naročito kad se tiču ostvarivanja prava i potreba građana, organi lokalne i državne uprave mogu organizovati rad u mjesnom centru, u skladu sa zakonom.

VII - UČEŠĆE GRAĐANA

Član 112

Građani na teritoriji opštine mogu neposredno učestvovati u odlučivanju o lokalnim poslovima od neposrednog i zajedničkog interesa.

Građani neposredno učestvuju u izjašnjavanju i odlučivanju: inicijativom, građanskom inicijativom, na zboru građana, referendumom, peticijom, predlogom i građanskom žalbom.

Inicijativa

Član 113

Građani imaju pravo da pokrenu inicijativu pred nadležnim organima radi razmatranja i odlučivanja o određenim pitanjima od interesa za lokalno stanovništvo, u skladu sa zakonom.

O podnijetoj inicijativi nadležni organ je dužan da zauzme stav i u roku od 30 dana o tome obavijesti podnosioca inicijative.

Građanska inicijativa

Član 114

Građani mogu, organima opštine, uputiti građansku inicijativu za donošenje ili promjenu akta kojim se uređuju značajna pitanja iz njene nadležnosti.

Građanska inicijativa se može pokrenuti o pitanjima: planiranja i uređenja prostora, zaštite životne sredine, komunalne djelatnosti, poreza, naknada i taksi, kulture i sporta i drugim značajnim pitanjima iz nadležnosti opštine.

Član 115

Građansku inicijativu može podnijeti najmanje ____% birača upisanih u birački spisak opštine, prema podacima o broju birača sa poslednjih izbora.

Građanska inicijativa mora biti svojeručno potpisana od strane podnosioca sa podacima: puno ime i prezime, jedinstveni matični broj građana i adresa stanovanja.

Građanska inicijativa koja ne sadrži sve elemente iz st. 1 i 2 ovog člana smatraće se nepotpunom i biće vraćena podnosiocima na dopunu.

Član 116

Organ opštine kome je upućena građanska inicijativa dostaviće inicijativu nadležnom organu lokalne uprave i radnom tijelu skupštine radi davanja mišljenja.

Organi i radno tijelo iz stava 1 ovog člana dužni su da daju mišljenje u roku od 15 dana od dana dostavljanja inicijative.

Član 117

Skupština je dužna da se o građanskoj inicijativi izjasni na prvoj narednoj sjednici po dobijanju mišljenja.

Kad skupština prihvati građansku inicijativu, zadužiće nadležni organ lokalne uprave da u roku od 60 dana pripremi predlog akta za uređenje pitanja koje je predmet inicijative.

U izradi akta organ iz predhodnog stava je dužan da omogući učešće predstavniku podnosioca građanske inicijative.

Zbor građana

Član 118

Zbor građana saziva nadležni organ mjesne zajednice po sopstvenoj inicijativi ili na predlog najmanje ____% građana sa područja za koje se organizuje zbor.

Zbor građana može sazvati predjednik skupštine i predsjednik opštine, radi dobijanja mišljenja građana o pojedinim pitanjima od lokalnog interesa, kao i odbornik u skupštini opštine koji je upisan u birački spisak područja za koje se organizuje zbor, radi pribavljanja mišljenja o određenom pitanju od strane građana.

Zbor građana saziva se javnim upućivanjem poziva najmanje sedam dana prije dana održavanja zbora.

Poziv se objavljuje u sredstvima informisanja, ističe na oglasnoj tabli skupštine opštine i mjesne zajednice, javnim objektima, drugim oglasnim mjestima, ulaznim vratima stambenih zgrada i na drugi pogodan način.

Član 119

Zahtjev za sazivanje zbora građana mora sadržati u pisanoj formi obrazložen predlog pitanja koje zbor treba da razmatra.

Ukoliko zahtjev za sazivanje zbora podnose građani, zahtjev mora sadržati: ime i prezime građanina, adresu i svojeručni potpis.

Član 120

Ako su ispunjeni uslovi za sazivanje zbora, zbor će biti sazvan najranije u roku od osam dana, odnosno najkasnije u roku od 30 dana po prijemu zahtjeva.

Član 121

Za rad zbora građana, potrebno je prisustvo najmanje ___ građana sa područja za koje se zbor saziva.

Zbor građana odlučuje većinom glasova prisutnih.

Član 122

Građani na zboru:

- daju predloge organima opštine u vezi sa pripremom programa i planova razvoja opštine, planom uređenja prostora, zaštitom i unapređenjem životne sredine;
- razmatraju inicijative i predloge za osnivanje mjesnih zajednica i promjenu granica mjesnih zajednica; i
- drugim pitanjima od značaja za lokalno stanovništvo, u skladu sa zakonom, statutom i odlukom skupštine.

Član 123

Zahtjeve, predloge, inicijative, stavove i mišljenja zbora građana nadležni organi opštine su dužni da u roku od 60 dana razmotre i o njima obavijeste građane.

Član 124

Druga pitanja u vezi sa sazivanjem, načinom rada i odlučivanjem na zboru koja nisu uređena ovim Statuom urediće se odlukom skupštine opštine.

Referendum

Član 125

Radi izjašnjavanja građana o određenim pitanjima iz nadležnosti opštine, može se raspisati referendum za teritoriju opštine (opštinski referendum) ili za dio teritorije opštine (mjesni referendum).

Član 126

Opštinski referendum raspisuje se u slučajevima predviđenim zakonom.

Opštinski referendum se može raspisati: radi prethodnog izjašnjavanja građana: o uvođenju samodoprinosu, odlučivanja o pitanjima pokrenutim građanskom inicijativom koja nije prihvaćena od strane skupštine, kao i o drugim pitanjima od posebnog značaja iz nadležnosti opštine o kojima skupština ima pravo da donosi odluke.

Član 127

Predlog za raspisivanje opštinskog referenduma mogu podnijeti predsjednik opštine, najmanje jedna trećina odbornika i _____ birača upisanih u birački spisak opštine, prema podacima o broju birača sa poslednjih izbora.

Član 128

Mjesni referendum se može raspisati radi prethodnog izjašnjavanja građana o pitanjima od neposrednog interesa za građane sa teritorije za koju se referendum raspisuje, a naročito:

- o uvođenju mjesnog samodoprinosu;
- izgradnji objekata infrastrukture za to područje; i
- drugim pitanjima od interesa građana sa tog područja.

Odluku o raspisivanju mjesnog referenduma donosi skupština opštine na predlog najmanje _____ birača sa područja teritorije opštine za koji se traži raspisivanje referenduma.

Član 129

Postupak raspisivanja i sprovođenja referenduma sprovodi se u skladu sa zakonom, ovim statutom i odlukom o njegovom raspisivanju.

Drugi oblici izjašnjavanja građana

Član 130

Građani imaju pravo da podnesu peticiju, predlog i građansku žalbu organima lokalne samouprave, kao i da od organa traže obavještenja iz njihovog djelokruga.

Građanska žalba ili peticija podnosi se u pisanoj formi skupštini opštine ili predsjedniku opštine i mora biti uredno potpisana.

Član 131

Organ kome je upućena građanska žalba, peticija, odnosno predlog, dužan je da istu razmotri i donese odluku ili da u slučaju nenadležnosti istu proslijedi nadležnom organu, o čemu je dužan obavijestiti posnosioca.

Nadležni organ dužan je donijeti odluku, odnosno dati obavještenje u najkraćem roku, ali ne dužem od 30 dana i **o tome u pisanoj formi obavijesti podnosioca.**

Član 132

Skupština opštine će posebnom odlukom urediti način i postupak učešća lokalnog stanovništva u vršenju javnih poslova.

Član 133

Za donošenje Statuta, programa razvoja opštine, prostornih i urbanističkih planova, budžeta i opštih akata kojima se utvrđuju prava i obaveze građana sprovodi se javna rasprava.

Javna rasprava se sprovodi i povodom drugih akata kojima se odlučuje o pitanjima od značaja za lokalno stanovništvo u skladu sa posebnom odlukom skupštine.

VIII - ODNOSI I SARADNJA

Odnos organa opštine i građana

Član 134

Organi opštine obavezni su da obezbijede ostvarivanje prava i dužnosti lokalnog stanovništva na zakonit i efikasan način, uz poštovanje ličnosti i dostojanstva građanina.

Lokalni funkcioneri i službenici u odnosu prema građaninu, obavezni su da se pridržavaju etičkih kodeksa koji se na njih odnose.

Za postupanje u upravnim stvarima organi lokalne uprave su obavezni da javno istaknu standarde postupanja u skladu sa zakonom i odlukom kojom se uređuje organizacija i rad organa lokalne uprave i javnih službi.

Odnos organa opštine i nevladinih organizacija

Član 135

U cilju afirmisanja otvorenog i demokratskog društva, organi lokalne samouprave sarađuju sa nevladinim organizacijama.

U cilju ostvarivanja saradnje na način utvrđen zakonom, organi opštine će obezbijediti da radne verzije, nacrti i predlozi opštih akata, planova i programa razvoja i izvještaja o radu organa i javnih službi blagovremeno učine dostupnim nevladinim organizacijama putem internet prezentacije, upoznavanjem sa sadržajem, uvidom u materijal kod nadležnog organa i na drugi način.

Član 136

Pored oblika saradnje utvrđenih zakonom, predsjednik skupštine opštine će omogućiti predstavniku nevladine organizacije učešće u radu skupštine po određenom pitanju za koje nevladina organizacija iskaže interes, bez prava odlučivanja (prazna stolica).

Postupak i način učešća predstavnika nevladinih organizacija u radu skupštine bliže će se urediti Poslovníkom o radu skupštine.

Član 137

Predsjednik skupštine opštine će najmanje jedan put godišnje organizovati radni sastanak predsjednika klubova odbornika i predstavnika nevladinih organizacija u cilju unapređenja dalje saradnje.

Predsjednik opštine će najmanje jedan put godišnje organizovati radni sastanak glavnog administratora, stariješina organa i javnih službi i predstavnika nevladinog sektora u cilju razmatranja dostignutog stepena i unapređenja dalje saradnje.

Odnos organa opštine i državnih organa i javnih službi

Član 138

Odredbe Zakona o lokalnoj samoupravi kojima se uređuju pitanja odnosa organa lokalne samouprave i javnih službi i odnosa organa lokalne samouprave i državnih organa neposredno se primjenjuju.

Međuopštinska saradnja

Član 139

Opština ostvaruje saradnju sa drugim gradovima i opštinama u zemlji i inostranstvu u oblastima od zajedničkog interesa u skladu sa Ustavom i zakonom .

Odluku o saradnji iz stava 1 ovog člana donosi skupština opštine.

IX - JAVNOST I TRANSPARENTNOST RADA

Član 140

Pored načina utvrđenih zakonom, javnost i transparentnost rada organa opštine i javnih službi obezbjeđuje se:

- slobodnim pristupom informacijama u skladu sa zakonom,
- informisanjem javnosti,
- objavljivanjem izvještaja organa opštine i javnih službi u sredstvima javnog informisanja ili na drugi način,
- izdavanjem publikacija o radu organa iz njihovog djelokruga rada koji su od neposrednog interesa za građane.

Način i postupak ostvarivanja javnosti i transparentnost iz stava 1 ovog člana bliže se uređuje Poslovníkom o radu skupštine.

X - SAVJET ZA RAZVOJ I ZAŠTITU LOKALNE SAMOUPRAVE

Član 141

Skupština osniva savjet za razvoj i zaštitu lokalne samouprave, radi ostvarivanja demokratskog uticaja građana na unapređenje lokalne samouprave .

Aktom o osnivanju savjeta, bliže se uređuju prava i dužnosti, sastav, način izbora i rada savjeta, i druga pitanja od značaja za njegovo funkcionisanje.

XI - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 142

Postupak za izmjene i dopune Statuta pokreće se predlogom odluke za izmjenu i dopunu Statuta.

Predlog iz stava 1 ovog člana može podnijeti **odbornik**, predsjednik opštine i najmanje _____ birača upisanih u birački spisak opštine, prema podacima o broju birača sa poslednjih izbora.

Član 143

O donošenju Statuta ili izmjenama i dopunama Statuta, skupština odlučuje većinom glasova ukupnog broja odbornika.

Član 144

Danom stupanja na snagu ovog Statuta prestaje da važi Statut Opštine _____.

Opština je dužna da organizaciju i način rada organa opštine uskladi sa odredbama ovog statuta u roku od 90 dana od dana njegovog stupanja na snagu.

Član 145

Ovaj Statut stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore – opštinski propisi“.

SKUPŠTINA OPŠTINE _____

PREDSJEDNIK

O B R A Z L O Ž E N J E

Izmjenama i dopunama Zakona o lokalnoj samoupravi („Službeni list Crne Gore“, br. 88/09 i 03/10), članom 151a, utvrđena je obaveza da se statuti i drugi opšti akti opština usklade sa ovim zakonom, u roku od šest mjeseci od dana njegovog stupanja na snagu.

Zajednica opština je u skladu sa dobrom praksom izrade modela akata za jedinice lokalne samouprave, procjenjujući potrebu za izradom novog Modela „Statut opštine“, rješenjem sekretara broj: 03-167/10 formirala radnu grupu sačinjenu od šest članova koji su pripremili tekst ovog modela.

Budući da se obim izmjena i dopuna Zakona o lokalnoj samoupravi doticao gotovo čitavog teksta ranije utvrđenog Modela „Statut opštine“ koje su jedinice lokalne samouprave, u većem ili manjem obimu ranije prihvatile, radna grupa je zauzela stav da je potrebno raditi novi Model „Statut opštine“, a ne izmene i dopune našeg ranijeg Modela.

U skladu sa zakonskim rješenjima Model „Statut opštine“ je preformulisao, razradio i dopunio pojedina rješenja u okviru osnovnih odredbi, poslova opštine, organa opštine, poslova skupštine; prava i dužnosti, prestanak mandata predsjednika skupštine; sekretara skupštine; poslova predsjednika opštine, njegovog izbora, prestanak mandata, nadležnosti glavnog administratora i njegovog razrješenja, starješine organa i njihove odgovornosti, i mjesnog centra.

Intencija radne grupe je da se jedinicama lokalne samouprave pruži pomoć u vidu konkretnih rješenja iz Modela na osnovu kojih će se, u skladu sa svojim interesima i potrebama, lokalne samouprave opredjeljivati prilikom pripreme sopstvenih Statuta ili Odluka o izmjenama i dopunama Statuta.